Ysgol Aberconwy

Inspire · Support · Succeed
Ysbrydoli · Cefnogi · Llwyddo

Polisi'r Iaith Gymraeg a Dwyieithrwydd

DOGFEN BOLISI RHIF: 43	**RHIFYN: 4**

CYMERADWYWYD Y POLISI HWN GAN Y CORFF LLYWODRAETHOL LLAWN

Llofnod:

Dyddiad: 12/12/23

Dyddiad adolygu: 01/12/26 **Cyswllt TA : MLB**

Polisi'r Iaith Gymraeg a Dwyieithrwydd

Egwyddorion

Miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050

"Mae'r Gymraeg yn un o drysorau Cymru. Mae'n rhan o'r hyn sy'n ein diffinio fel pobl ac fel cenedl. Ein huchelgais ni fel Llywodraeth Cymru yw gweld miliwn o bobl yn gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg erbyn 2050. Does dim dwywaith fod hon yn uchelgais heriol, ond rydym yn credu ei bod yn her werth chweil a bod angen i ni osod uchelgais o'r fath os ydym am sicrhau hyfywedd yr iaith ar gyfer cenedlaethau i ddod.

Mae addysg yn ganolog i'n gweledigaeth, ond mae'n rhaid i ni sicrhau fod ein pobl ifanc yn gadael y system addysg yn barod i ddefnyddio'r iaith ym mhob cyd-destun ac yn falch o gael gwneud hynny.

Y brif neges yn y ddogfen hon yw bod angen i ni gyrraedd sefyllfa lle mae'r Gymraeg yn elfen annatod o bob agwedd ar fywyd bob dydd. Os ydym am wireddu hynny, mae'n rhaid i'r genedl gyfan fod yn rhan o'r daith – boed yn siaradwyr Cymraeg rhugl, yn siaradwyr Cymraeg sy'n gyndyn i ddefnyddio'r iaith, yn siaradwyr newydd sydd wedi dysgu'r iaith, neu'n bobl nad ydynt yn ystyried eu hunain yn siaradwyr Cymraeg. Mae gan bawb ran i'w chwarae, ac rydym am i bawb gyfrannu at wireddu ein huchelgais.

Drwy godi lefel ein disgwyliadau a mabwysiadu gweledigaeth uchelgeisiol, mae gennym y potensial i newid y rhagolygon ar gyfer yr iaith. Gyda'n gilydd, gallwn ei gwneud yn bosib i'r Gymraeg dyfu, a chreu Cymru wirioneddol ddwyieithog ag iaith fyw i bawb".

Yn unol â strategaeth 'Miliwn o Siaradwyr Cymraeg erbyn 2050' y Llywodraeth, rydym ni yn Ysgol Aberconwy wedi ymrwymo i gynnal a datblygu ymhellach ethos dwyieithog. Mae addysg yn ganolog i weledigaeth Llywodraeth Cymru ac rydym yn cefnogi'r weledigaeth bod pobl ifanc yn dod allan o'r system addysg yn barod ac yn falch i ddefnyddio'r iaith ym mhob cyd-destun.

Mae Ysgol Aberconwy yn adlewyrchu ac yn atgyfnerthu polisi iaith Sir Conwy yn ei gweinyddiad, ei bywyd bob dydd a'i threfniadau bugeiliol, yn ogystal ag yn ei darpariaeth academaidd.

Pwrpas

Mae polisi dwyieithrwydd Ysgol Aberconwy yn anelu at sicrhau bod staff a myfyrwyr yn cael y cymhelliant addysgol i feithrin sgiliau iaith, a fydd yn arwain at ddwyieithrwydd a sgiliau priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Y nod yw caniatáu i blant o gefndiroedd ieithyddol amrywiol ddeall a defnyddio'r Gymraeg yn ogystal â'r Saesneg i fynegi eu hunain, eu teimladau, eu syniadau, eu gwybodaeth a'u dychymyg. Bydd hyn yn sicrhau parhad a datblygiad addysg ddwyieithog o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd. Mae gan y Corff Llywodraethol, y Pennaeth a'r staff ymrwymiad i hybu dwyieithrwydd. Cyfrifoldeb pob aelod o staff yw cyflawni'r cynllun hwn.

Amcanion

1. **Mae'r iaith Gymraeg yn weladwy ac yn glywadwy fel cyfrwng cyfathrebu perthnasol, uchel ei barch a naturiol drwy'r ysgol.**
2. **Mae'r iaith Gymraeg yn amlwg, yn ddeinamig ac wedi'i hintegreiddio i'r Addysgu a Dysgu yn Ysgol Aberconwy ym mhob adran ac yn darparu ymwybyddiaeth o'r dimensiwn Cymreig yn narpariaeth y cwricwlwm a gweithgareddau allgyrsiol.**
3. **Cyfoethogir profiadau disgyblion gan ddigwyddiadau sydd yn rhan annatod o fywyd yr ysgol.**

Ymarfer

Saesneg yw prif gyfrwng addysgu Ysgol Aberconwy, gyda'r Gymraeg yn cael ei haddysgu'n bennaf fel ail iaith ar draws pob oedran ac ystod gallu. Mae gan ddisgyblion yr opsiwn i barhau i astudio'r Gymraeg fel iaith gyntaf gyda chefnogaeth addysgu dwyieithog mewn rhai meysydd lle bo modd. Mae'r ysgol yn cydymffurfio â gofynion y Cwricwlwm Cenedlaethol ac yn cyflwyno rhaglen astudio'r Gymraeg ar y lefel briodol hyd at ddiwedd CA4.

Mae Ysgol Aberconwy yn:

- sicrhau amser addysgu digonol, staff arbenigol a hyfforddiant mewn swydd i alluogi'r polisi i gael ei weithredu'n effeithiol;
- annog cynnydd mewn parhad a chyflawniad o flwyddyn i flwyddyn, trwy adolygu'r cynllun gwaith a'r dulliau addysgu yn rheolaidd;
- anelu at ddarparu deunyddiau sy'n ysgogi'r profiadau ieithyddol a gynigir i ddisgyblion;
- sicrhau ethos sy'n gwireddu potensial cyfathrebol Cymraeg llafar ac ysgrifenedig;
- creu cyfleoedd i bwysleisio treftadaeth lenyddol Cymru.

Dylai pob athro sy'n addysgu Cymraeg wneud y canlynol:-

- Datblygu sgiliau siarad, gwrando, darllen ac ysgrifennu er mwyn galluogi disgyblion i gyfathrebu'n effeithiol trwy siarad ac ysgrifennu, i ddarllen er pleser ac i chwilio am wybodaeth;
- Datblygu sgiliau iaith mewn sefyllfaoedd dysgu priodol sy'n galluogi disgyblion i ddefnyddio'r Gymraeg fel iaith sy'n cwrdd ag anghenion yr oes;
- Gwerthfawrogi'r amrywiaeth o gefndiroedd ieithyddol sydd gan ddisgyblion;
- Sicrhau bod deunydd priodol ar gael ar gyfer oedran y disgybl a'r pwrpas dysgu;
- Cynorthwyo disgyblion i ddeall sut mae iaith yn gweithio a sut y gall iaith ddylanwadu ar bobl a digwyddiadau;
- Creu ymwybyddiaeth o'r gwahanol gyd-destunau y defnyddir iaith ynddynt a datblygu'r gallu i ddewis yr iaith briodol yn unol â hyn;
- Sicrhau bod iaith yn cyfoethogi profiad pob plentyn yn Ysgol Aberconwy ac yn gwella eu gallu i gyfrannu at gymdeithas ddwyieithog.

Mewn gwersi eraill ar draws y cwricwlwm, dylid rhoi profiadau dysgu priodol i bob disgybl er mwyn hybu eu cyflawniad yn y canlynol:-

- Gwrando'n astud ac yn feirniadol mewn gwahanol sefyllfaoedd, a dangos dealltwriaeth o ran ymateb llafar a gweithredol;
- Siarad yn glir, yn rhugl ac yn hyderus gyda gwahanol bobl mewn gwahanol sefyllfaoedd ac at wahanol ddibenion;
- Darllen ystod o ddeunydd er pleser, gwybodaeth a dealltwriaeth;
- Datblygu ymwybyddiaeth o dreftadaeth lenyddol Cymru;
- Datblygu defnydd, mwynhad a dealltwriaeth o’r cyfryngau, technoleg gwybodaeth a drama;
- Ysgrifennu'n glir, yn effeithiol ac yn ddiddorol er mwyn cyfleu ystyr, gwybodaeth, barn, teimlad a dychymyg;
- Addasu mynegiant i wahanol ddibenion ac ar gyfer darllenwyr gwahanol;
- Ysgrifennu'n gywir a sensitif a chyflwyno gwaith mewn modd clir a deniadol.

Darpariaeth

Mesurau i gyflawni Amcan 1

Mae'r iaith Gymraeg yn weladwy ac yn glywadwy fel cyfrwng cyfathrebu perthnasol, uchel ei barch a naturiol drwy'r ysgol

- Mae gan aelod o dîm arwain yr ysgol gyfrifoldeb am ddatblygiad y Gymraeg a dwyieithrwydd.
- Mae cydlynydd dwyieithrwydd yn eu lle.
- Mae holl lythyrau rhieni, cylchlythyrau a deunydd hyrwyddo'r ysgol yn ddwyieithog.
- Mae holl femos mewnol ysgol gyfan, polisïau a phrofformas, pan fo'n ymarferol, yn ddwyieithog.
- Mae'r wefan yn gwbl ddwyieithog.
- Mae'r holl ddisgyblion yn astudio Cwrs Cymraeg priodol yn CA4.
- Disgyblion da / rhugl wedi'u nodi gan y tîm dysgu Cymraeg i annog yr holl staff i gyfathrebu yn Gymraeg mewn sefyllfaoedd anffurfiol.
- Mae'r staff yn cyfarch disgyblion yn Gymraeg ac yn defnyddio Cymraeg achlysurol mewn gwersi.
- Mae holl diwtoriaid dosbarth Blwyddyn 7 ac athrawon ABGI yn siaradwyr Cymraeg ac yn cyflwyno'r sesiynau hyn yn ddwyieithog.
- Mae elfen Gymreig ym mhob gwasanaeth.
- Mae arwyddion a phosteri dwyieithog yn cael eu harddangos yn amlwg o amgylch yr ysgol, e.e. ffreutur, prif fynedfa, neuadd, llyfrgell ac ati.
- Mae byrddau arddangos yn ddwyieithog. Yn dilyn polisi Conwy, a chydnabyddiaeth o'u statws swyddogol, dylid rhoi statws cyfartal i'r ddwy iaith (yr un maint ffont ayb) gyda'r Gymraeg ar y chwith.
- Ymwelwyr â'r ysgol yn cael eu cyfarch yn Gymraeg gan staff y swyddfa.
- Ymadrodd Cymraeg yr Wythnos yn cael ei rannu yn y bwletin wythnosol.
- Cofrestrau ym mhob gwers, ac eithrio ieithoedd modern, i'w galw yn Gymraeg.
- Rhai ymadroddion Cymraeg i'w defnyddio ym mhob gwers.
- Gwaith Dosbarth / Gwaith Cartref yn Gymraeg ar bob darn o waith. Dylai teitlau fod yn ddwyieithog lle bo modd. Dylid ysgrifennu’r Diwrnod/Mis yn Gymraeg.
- Sylw Cymraeg ar adroddiadau.
- RHAID i bob cyfathrebu allanol fod yn ddwyieithog.
- Dylai dogfennau mewnol a rennir gyda’r staff cyfan fod yn ddwyieithog.
- Mae ‘Trac yr Wythnos’ yn hybu cerddoriaeth a diwylliant Cymru.
- Mae’r staff yn sicrhau defnydd o’r Gymraeg ar draws y cwricwlwm.
- Cynigir gweithgareddau a phrofiadau cyfoethogi er mwyn datblygu defnydd a mwynhad dysgwyr o’r Gymraeg.
- Mae cymuned yr ysgol yn annog y defnydd o’r Gymraeg y tu allan i’r ystafell ddosbarth.

- Mae pencampwyr yr iaith Gymraeg yn annog eu cyfoedion i ddefnyddio mwy o Gymraeg o fewn a'r tu allan i'r ysgol.
- Mae'r cynllun datblygu ysgol yn cynnwys ymrwymiad clir i ddatblygu dwyieithrwydd.
- Mae'r holl staff yn dangos ymrwymiad clir i ddatblygiad iaith a diwylliant Cymru.

Mesurau i fodloni Amcan 2

Mae'r iaith Gymraeg yn amlwg, yn ddeinamig ac wedi'i hintegreiddio i'r Addysgu a Dysgu yn Ysgol Aberconwy ym mhob adran ac yn darparu ymwybyddiaeth o'r dimensiwn Cymreig yn narpariaeth y cwricwlwm a gweithgareddau allgyrsiol.

- Mae'r Cwricwlwm Cymreig wedi'i wreiddio mewn cynlluniau gwaith ar draws y cwricwlwm.
- Maen prawf Cymraeg / dwyieithrwydd wrth arsylwi gwersi cydweithwyr.
- Mae portffolios disgyblion Cymraeg CA2/3 a CA3/4 yn sicrhau ymwybyddiaeth glir o gyflawniadau disgyblion ac yn dangos dilyniant clir ar draws y Cyfnodau Allweddol.
- Defnydd effeithiol o ddata asesu i gynllunio camau nesaf datblygiad ieithyddol disgyblion.
- Disgyblion i gael eu haddysgu'n ddwyieithog lle bo'n bosibl yn CA3.
- Mae cymuned yr ysgol yn deall ac yn hyrwyddo manteision dwyieithrwydd.
- Mae'r holl staff ac adrannau yn dangos ymrwymiad i weithio tuag at a chyflawni'r gwobrau iaith adrannol ac mewn dilyniant parhaus trwy'r lefelau.

Mesurau I fodloni Amcan 3

Cyfoethogir profiadau disgyblion gan ddigwyddiadau sydd yn rhan annatod o fywyd yr ysgol.

- Dethlir Dydd Gŵyl Dewi yn ystod yr wythnos berthnasol trwy gynnal gwasanaeth Cymraeg a gweithgareddau neu gystadlaethau sy'n ffocysu ar ddiwylliant Cymru.
- Teithiau Cymraeg UG/U2 i gefnogi astudio testunau llenyddol.
- Ymweliad blynyddol gan amrywiol siaradwyr gwadd.
- Cysylltiadau allgyrsiol gyda'r Urdd sy'n hybu'r Gymraeg e.e. cystadlaethau chwaraeon yr Urdd, Eisteddfod yr Urdd, Gemau giamocs, ymweliadau â Glan Llyn.
- Y Caban – lle i ddisgyblion gymdeithasu gan ddefnyddio'r iaith amser cinio trwy weithgareddau wedi'u cynllunio.
- Datblygu sgiliau iaith Gymraeg staff drwy gyrsiau amrywiol gan gynnwys y cwrs 'Dweud rhywbeth yn Gymraeg' a dathlu llwyddiannau gyda 'Seren Iaith' yn y bwletin wythnosol.
- Eisteddfod ysgol flynyddol yn nhymor y Gwanwyn.
- Dathlu'r Su'mae / Dydd miswig Cymru.